

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра загальновійськових дисциплін факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ОСНОВИ БОЙОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ"
ОПШ "Безпека державного кордону"**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Кваліфікація: бакалавр безпеки державного кордону

Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна "Основи бойового забезпечення" є обов'язковою для вивчення ОПП "Безпека державного кордону". Вивчається курсантами протягом 2-го, 3-го, 4-го та 5-го семестру на кафедрі загальновійськових дисциплін факультету безпеки державного кордону.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка грамотного, вольового, всебічно обізнаного офіцера Державної прикордонної служби України, здатного якісно та своєчасно виконувати завдання з охорони державного кордону, який вміє методично правильно навчати і виховувати підлеглих, має високі морально-бойові якості, організаторські здібності та володіє твердою командирською волею, ініціативою, самостійністю; формування військово-професійних компетентностей відповідно до вимог освітньо-професійної програми (стандарту вищої військової освіти) з питань створення сприятливих умов для успішного ведення загальновійськового бою, ефективного застосування підрозділів, збереження їх боєздатності, недопущення раптового нападу противника, зниження ефективності його вогню (ударів) по підрозділах, створення сприятливих умов для організованого і своєчасного вступу в бій.

Основним завданням навчальної дисципліни є отримання військово-професійних компетентностей щодо порядку організації та здійснення заходів бойового забезпечення дій підрозділу.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у курсантів таких **спеціальних (фахових, предметних) компетентностей**:

ФК 4 Здатність застосовувати тактичні прийоми загальновійськового бою та бойових дій прикордонних підрозділів, способи дій підрозділів, забезпечувати бойове, ресурсне, інженерно-технічне забезпечення та зв'язок у підрозділі в різних умовах функціонування та різних формах оперативно-службових дій;

ФК 7 Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу

ФК 10 Здатність оцінювати стан протиправної діяльності та противника, прогнозувати найбільш ймовірні варіанти дій правопорушників та противника при вирішенні завдань у різних формах оперативно-службової діяльності та видах бою, планувати й організувати превентивні заходи.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення курсантами наступних програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН 6 Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.

Знання порядку організації комплексного функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах обстановки.

Розуміння послідовності прийняття раціонального рішення щодо організації та здійснення всіх видів бойового забезпечення.

Застосовування на практиці знань, умінь і навиків, отриманих під час групових і практичних занять.

Аналіз і синтез даних обстановки для оптимального застосування сил і засобів, з урахуванням вирішення нетипових завдань, які можуть виникати під час збройних конфліктів.

Оцінювання ефективності та своєчасності організації та здійснення заходів за видами бойового забезпечення.

ПРН 16 Управляти підрозділом у ході підготовки і ведення оперативно-службових дій та бою, здійснення повсякденної діяльності у звичайних та екстремальних умовах, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, організовувати взаємодію та всебічне забезпечення.

Знання – відтворювати в умовах виконання службових обов'язків отримані компетентності щодо основ бойового забезпечення й уміло визначати мету та порядок організації таких заходів.

Розуміння – з'ясовувати та виділяти основні завдання бойового забезпечення під час підготовки та ведення дій підрозділів, раціонально планувати застосування сил і засобів у різних умовах обстановки.

Застосування – знаходити правильні (модифікувати оптимальні) рішення під час виконання нетипових завдань, забезпечувати чітке виконання алгоритмів дій окремих військовослужбовців і підрозділів, передбачених відповідними заходами за видами бойового забезпечення.

Аналіз – поєднувати досвід вирішення нетипових завдань з реальною обстановкою, що склалася.

Синтез – вироблення пропозицій щодо комплексної організації заходів за видами бойового забезпечення з урахуванням наявних сил і засобів.

Оцінювання – опрацьовувати висновки щодо ефективності відданих наказів (розпоряджень) щодо організації заходів за видами бойового забезпечення.

Викладачі:

– професор кафедри загальновійськових дисциплін полковник Сергій СІНКЕВИЧ, e-mail: svsinkevych@nadps.dpsu;

– старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін майор Вадим НЕРОБА, e-mail: vneroba@nadps.dpsu;

– старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін майор Андрій ЧУКАНОВ, e-mail: aichukanov@nadps.dpsu.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. "Загальна тактика", "Вогнева підготовка", "Тактика прикордонної служби", "Інженерне та технічне забезпечення охорони державного кордону", "Фізика", "Хімія".

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни. Спеціалізовані класи кафедри (2/301, 2/302), ротне тактичне поле відділу забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин															Форми підсумкового контролю									
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік				
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	модульний контроль	підсумковий контроль	-----	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів					розрахункове завдання	курсова робота	ІРГ	-----
I	2	2	60	40		22		18								12		12						8			
II	3	2	60	34		18		16																26			
	4	2	60	44		20		16		8						8		8						8			
III	5	1	30	26		6		14					6											4	+		
Усього за дисципліну		7	210	144		66		64		8			6		20		20							46	+		

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН3.2; МН3.6; МН3.9.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.2; МК4.3.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
ФК-4	Здатність застосовувати тактичні прийоми загальновійськового бою та бойових дій прикордонних підрозділів, способи дій підрозділів, забезпечувати бойове, ресурсне, інженерно-технічне забезпечення та зв'язок у підрозділі в різних умовах функціонування та різних формах оперативно-службових дій.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ФК-7	Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ФК-10	Здатність оцінювати стан протиправної діяльності та противника, прогнозувати найбільш ймовірні варіанти дій правопорушників та противника при вирішенні завдань у різних формах оперативно-службової діяльності та видах бою, планувати й організувати превентивні заходи.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН3.2; МН3.6; МН3.9.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.2; МК4.3.
ПРН-16	Управляти підрозділом у ході підготовки і ведення оперативно-службових дій та бою, здійснення повсякденної діяльності у звичайних та екстремальних умовах, вирішувати нетипові завдання, віддавати накази (розпорядження), нести відповідальність за їх виконання, організувати взаємодію та всебічне забезпечення.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН3.2; МН3.6; МН3.9.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.2; МК4.3.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

1 курс

Запланована кількість аудиторного навантаження – 40 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8			
1 (обз)	Види бойового забезпечення	2	Гз2								01		
2 (віп)	Фортифікаційні споруди	8	Гз2	Пз6							02	1/1Гз(2)	2
3 (рхб)	Засоби індивідуального та колективного захисту	8	Гз2	Пз6							03	2/1Гз(2); 3/1Гз(2)	4
4 (рхб)	Загроза розповсюдження зброї масового ураження	6	Гз2	Гз2	Гз2						04	4/1Гз(2); 4/2Гз(2); 4/3Гз(2)	6
5 (віп)	Інженерні загородження та способи підривання	16	Гз2	Гз2	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6			05	2/2Пз(6); 3/2Пз(6); 5/1Гз(2); 5/2Гз(2); 5/3Гз(2); 5/4Гз(2); 5/5Гз(2)	22
											06	5/6Пз(6)	6
											07		
Всього		40									Всього		40

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

2 курс

Запланована кількість аудиторного навантаження – 78 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8				
6 (віп)	Інженерні боєприпаси та засоби пошуку вибухонебезпечних предметів	14	Гз2	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6					09	6/1Гз(2); 6/2Гз(2); 6/3Гз(2); 6/4Гз(2)	8
7 (рхб)	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	14	Гз4	Гз4	Пз6							10	6/5Пз(6)	6
8 (рхб)	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту	12	Гз2	Пз4	Гз2	Гз4						11	7/1Гз(4); 7/2Гз(4); 7/3Пз(6)	14
9 (обз)	Розвідка	4	Гз2	Сз2								12	8/1Гз(2); 8/2Пз(4);	6
10 (обз)	Охорона	6	Гз2	Гз2	Сз2							01	8/3Гз(2); 8/4Гз(4);	6
11 (обз)	Радіоелектронна боротьба	4	Гз2	Сз2								02	9/1Гз(2); 9/2Сз(2); 10/1Гз(2); 10/2Гз(2); 10/3Сз(2)	10
12 (обз)	Тактичне маскування	4	Гз2	Сз2								03	11/1Гз(2); 11/2Сз(2); 12/1Гз(2); 12/2Сз(2);	8
13 (рхб)	Оцінювання радіаційної та хімічної обстановки	8	Гз2	Пз4	Гз2							04	13/1Гз(2); 13/2Пз(4); 11/3Гз(2)	8
14 (рхб)	Методична підготовка	12	Пз6	Пз6								05	14/1Пз(6); 14/2Пз(6);	12
Всього		78										Всього		78

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

3 курс

Запланована кількість аудиторного навантаження – 26 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8			
15 (віп)	Мінна безпека	20	Гз2	Пз6	Гз4	Пз8					09	15/1Гз(2); 15/2Пз(6)	8
	Екзамен	6	Е6								10	15/3Гз(4); 15/4Пз(8)	12
											11		
											12	Е(6)	6
	Всього	26										Всього	26

Умовні скорочення:

Практичне заняття – Пз

Групове заняття – Гз

Семінарське заняття – Сз

Екзамен – Е

Заняття, що обов'язкове для оцінювання – Пз2

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1 курс					
2 семестр					
1 (обз)			2	Види бойового забезпечення	
	1	групове заняття	2	Види бойового забезпечення (розвідка; охорона; радіоелектронна боротьба; тактичне маскування; інженерне забезпечення; радіаційний, хімічний, біологічний захист) 1. Порядок вивчення навчальної дисципліни 2. Загальні положення	[1.1] с. 201-223 [1.2] с. 214-245 [2.1] с. 4-16
2 (віп)			12	Фортифікаційні споруди	
	1	групове заняття	2	Фортифікаційні споруди 1. Окремі окопи, їх елементи та розміщення на місцевості. Розробка, трасування та обладнання окопів для стрільби. 2. Укриття для техніки та майна, споруди для захисту особового складу.	[2.2] с.234-246, 276-282
	2	практичне заняття ВЗНП Тп	6	Зведення фортифікаційних споруд 1. Практичне виконання розробки, трасування та обладнання окопів для стрільби. 2. Облаштування елементів позиції відділення.	[2.2] с.262-273
		самостійна робота	4	Особливості улаштування фортифікаційних споруд 1. Польові споруди з підручних матеріалів для розміщення підрозділів. 2. Вантажопідйомні машини і засоби механізації землерийних робіт.	[2.2] с.282-291
3 (рхб)			14	Засоби індивідуального та колективного захисту	
	1	групове заняття	2	Засоби індивідуального захисту 1. Засоби індивідуального захисту. Призначення, загальна будова, захисні властивості засобів захисту органів дихання і правила їх використання. Норматив із захисту від зброї масового ураження № 1. 2. Призначення, захисні властивості, загальна будова загальновійськового захисного комплекту і правила його використання. Нормативи із захисту від зброї масового ураження № 4, 6, 8.	[2.1] с. 17-31

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	2	практичне заняття ВЗНП МРХБЗ	6	Порядок використання засобів індивідуального захисту 1. Порядок використання засобів індивідуального захисту органів дихання. Відпрацювання нормативу із захисту від зброї масового ураження № 1. 2. Порядок використання засобів індивідуального захисту шкіри. Відпрацювання нормативів із захисту від зброї масового ураження № 4, 6, 8.	[2.1] с. 32-47
		індивідуальна робота	6	Написання конспекту з теми: "Засоби колективного захисту" 1. Рухомі засоби колективного захисту. 2. Стаціонарні засоби колективного захисту.	[2.1] с. 48-54
4 (рхб)			12	Загроза розповсюдження зброї масового ураження	
	1	групове заняття	2	Ядерна зброя 1. Поняття про ядерну зброю. Ядерні реакції. Ядерне пальне. Будова ядерних боєприпасів. 2. Калібри ядерних боєприпасів. Види ядерних вибухів. Способи захисту особового складу, озброєння і техніки від вражаючих факторів ядерного вибуху.	[2.1] с. 56-73
	2	групове заняття	2	Хімічна зброя 1. Поняття про хімічну зброю. Вражаючі фактори хімічної зброї. Види бойового стану бойових токсичних хімічних речовин. 2. Основні принципи застосування хімічної зброї. Способи доставки хімічної зброї до цілі. Завдання, що вирішуються з використанням хімічної зброї. 3. Складові бойових токсичних хімічних речовин. Класифікація отруйних речовин. Характеристика токсинів. Поняття про фітотоксиканти. 4. Будова, принцип дії хімічних боєприпасів та способи їх застосування. 5. Способи захисту персоналу і техніки від уражаючих факторів хімічної зброї.	[2.1] с. 75-89
	3	групове заняття	2	Біологічна та запалювальна зброя. Димові засоби 1. Характеристика Вражаючої дії біологічної зброї. 2. Вражаючі фактори запалювальної зброї. 3. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальна будова	[2.1] с. 90-106

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				димових засобів.	
		індивідуальна робота	6	Написання конспекту з теми "Історія застосування зброї масового ураження" 1. Ядерна зброя країн світу. Застосування ядерних зарядів на території України. 2. Застосування хімічної зброї.	[4]
5 (віп)			20	Інженерні загородження та способи підривання	
	1	групове заняття	2	Інженерні невибухові загородження 1. Призначення та класифікація невибухових загороджень. 2. Загальна будова й основні характеристики протитанкових та протипіхотних невибухових загороджень. 3. Способи подолання невибухових загороджень.	[2.2] ст.355-364, 409-412
	2	групове заняття	2	Мінно-вибухові загородження 1. Мінно-вибухові загородження. Основні характеристики мінно-вибухових загороджень. 2. Способи пророблення проходів у мінно-вибухових загородженнях.	[2.2] с.299-302, 397-409
	3	групове заняття	2	Поняття про вибух. Класифікація вибухових речовин 1. Поняття про вибух, детонацію, горіння. 2. Вибухові речовини та засоби підривання.	[2.2] с.430-441
	4	групове заняття	2	Вогневий спосіб підривання 1. Засоби вогневого способу підривання та їх характеристики. 2. Заходи безпеки при вогневому способі підривання.	[2.2] с.441-458
	5	групове заняття	2	Електричний спосіб підривання 1. Засоби електричного способу підривання та їх характеристики. 2. Заходи безпеки при електричному способі підривання.	[2.2] с.458-479
		самостійна робота	4	Загальні характеристики зарядів вибухових речовин 1. Зосереджені та подовжені заряди вибухових речовин промислового виготовлення. 2. Заряди вибухових речовин, які виготовляють у військах.	[2.2] с.479-491
	6	практичне заняття ВЗНП Тп	6	Практичне проведення підривання 1. Виготовлення одиночних зарядів. 2. Проведення підривання вогневим способом. 3. Проведення підривання електричним способом.	[2.2] с.491-498
Разом за 2 семестр			60		

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
Разом за 1 курс			60		
2 курс					
3 семестр					
6 (віп)			22	Інженерні боєприпаси та засоби пошуку вибухонебезпечних предметів	
	1	групове заняття	2	Противіхотні вибухові пристрої фугасної дії 1. Противіхотні вибухові пристрої серії ПМН. 2. Противіхотні вибухові пристрої систем дистанційного мінування.	[2.2] с.319-337
	2	групове заняття	2	Противіхотні вибухові пристрої осколкової дії 1. Противіхотні вибухові пристрої направленої дії. 2. Противіхотні вибухові пристрої кругового ураження.	[2.2] с.337-354
	3	групове заняття	2	Протитанкові міни 1. Протитанкові міни фугасної дії. 2. Протитанкові міни кумулятивної дії.	[2.2] с.303-319
	4	групове заняття	2	Засоби пошуку вибухонебезпечних предметів 1. Індукційні засоби пошуку для виявлення вибухонебезпечних предметів. 2. Радіохвильові засоби пошуку для виявлення вибухонебезпечних предметів.	[2.2] с.375-396
		самостійна робота	4	Порядок дій особового складу на замінованій місцевості 1. Дії особового складу у пішому порядку. 2. Забезпечення дій підрозділів під час руху колон по дорогах. 3. Заходи безпеки під час виконання завдань у районах, що становлять мінну небезпеку.	[2.2] с.420-427
	5	практичне заняття ВЗНП Тп	6	Встановлення та пошук інженерних боєприпасів 1. Установка противіхотних вибухових пристроїв. 2. Установка протитанкових мін. 3. Пошук та знешкодження (знищення) інженерних боєприпасів.	[2.2] с.412-426
		самостійна робота	4	Машини для улаштування та подолання загороджень 1. Машини для улаштування мінно-вибухових загороджень. 2. Машини для подолання загороджень.	[2.2] с.373-375, 427-430
7 (рхб)			26	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	1	групове заняття	4	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю 1. Призначення, технічні характеристики, комплектність МКС-07 "Пошук", МКС-У, МКС-05 "Терра". 2. Засоби хімічної розвідки. Призначення, технічні характеристики, комплектність військового приладу хімічної розвідки, ChemPro-100i та індикаторної плівки АП-1.	[2.1] с. 108-121
		самостійна робота	4	Основи спектрометрії 1. Мас-спектрометрія. 2. Рідинна хроматографія. 3. Спектрометр. 4. Термоспектрометрія.	[5]
	2	групове заняття	4	Робота зі спектрометрами 1. Призначення, технічні характеристики, комплектність МКС-А-03. 2. Призначення, технічні характеристики, комплектність Identifinder-2.	Інструкції з використання приладів
	3	практичне заняття	6	Порядок роботи з приладами 1. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-07 "Пошук". Вимірювання радіації. 2. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-У. Вимірювання радіації. 3. Порядок підготовки до роботи дозиметрів-радіометрів МКС-05 "Терра" до роботи. Вимірювання радіації. 4. Порядок підготовки до роботи та виявлення отруйних речовин за допомогою військового приладу хімічної розвідки, ChemPro-100i та індикаторної плівки АП-1.	[2.1] с. 122-154
		самостійна робота	8	Використання новітніх зразків приладів 1. Порядок використання дозиметрів-радіометрів. 2. Порядок використання засобів хімічної розвідки.	Інструкції з використання приладів
8 (рхб)			12	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту	
	1	групове заняття	2	Організація радіаційної, хімічної розвідки та контролю 1. Організація та проведення радіаційної та хімічної розвідки. 2. Організація та проведення радіаційного та хімічного контролю.	[2.1] с. 162-173

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	2	практичне заняття (спеціалізований клас)	4	Ведення радіаційної та хімічної розвідки 1. Дії спостережного поста (спостерігача). 2. Дії хіміка-розвідника.	[2.1] с. 187-193
		самостійна робота	6	Викреслювання схем місцевості для ведення радіаційного та хімічного спостереження. Робота з Журналом радіаційного та хімічного спостереження	[2.1] с. 187-193
Разом за 3 семестр			60		
4 семестр					
8 (рхб)			6	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту	
	3	групове заняття	2	Спеціальна обробка 1. Поняття про спеціальну обробку. Розчини, рецептури та речовини, які використовуються для спеціальної обробки. 2. Організація та порядок проведення часткової спеціальної обробки. 3. Організація та порядок проведення повної спеціальної обробки. 4. Вимоги безпеки під час проведення робіт із спеціальної обробки.	[2.1] с. 175-183
	4	групове заняття	4	Прийоми та способи часткової спеціальної обробки 1. Обробка відкритих ділянок шкіри, обмундирування, засобів індивідуального захисту, стрілецької зброї з використанням індивідуальних протихімічних пакетів. 2. Прийоми та способи часткової спеціальної обробки озброєння, військової техніки з використанням штатних технічних засобів.	[2.1] с. 194-208
9 (обз)			6	Розвідка	
	1	групове заняття	2	Розвідка як вид бойового забезпечення 1. Завдання та основні вимоги до розвідки. 2. Особливості розвідки противника. 3. Особливості розвідки місцевості.	[1.1] с. 201-203 [1.2] с. 215-217 [2.1] с. 4-16
		самостійна робота	2	Способи ведення розвідки 1. Спостереження та підслуховування. 2. Пошук. 3. Наліт. 4. Розвідувальна засідка. 5. Розвідка боєм.	[1.1] с.203-213 [1.2] с.217-223 [2.2] с.29-72

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	2	семінар	2	Механізований взвод у розвідці 1. Сили та засоби розвідки механізованого взводу. 2. Способи ведення розвідки механізованого взводу.	[1.1] с.203-213 [2.2] с.76-103
10 (обз)			8	Охорона	
	1	групове заняття	2	Охорона як вид бойового забезпечення 1. Загальні положення. Мета охорони. 2. Завдання сил і засобів, виділених для здійснення охорони.	[1.1] с. 215-216 [1.2] с. 226 [2.2] с.117-120
	2	групове заняття	2	Організація та здійснення похідної та сторожової охорони 1. Організація та здійснення похідної охорони. 2. Організація та здійснення сторожової охорони.	[1.2] с. 226-227 [2.2] с.130-141
		самостійна робота	2	Організація та здійснення бойової та безпосередньої охорони 1. Організація та здійснення бойової охорони. 2. Організація та здійснення безпосередньої охорони.	[1.2] с. 226-227 [2.2] с.120-123, 141-144
	3	семінар	2	Особливості охорони 1. Особливості охорони й оборони важливих об'єктів і комунікацій. 2. Підтримка безпеки на маршрутах руху колон.	[1.2] с. 227-228 [2.2] с.144-146
11 (обз)			6	Радіоелектронна боротьба	
	1	групове заняття	2	Радіоелектронна боротьба як вид бойового забезпечення 1. Загальні положення. Мета радіоелектронної боротьби. 2. Розвиток радіоелектронної боротьби.	[1.2] с. 228 [2.2] с.148-150, 153-164
		самостійна робота	2	Способи ведення радіоелектронної боротьби 1. Радіоелектронне подавлення. 2. Радіоелектронний захист.	[1.2] с. 228-229 [2.2] с.150-153
	2	семінар	2	Технічні засоби радіоелектронної боротьби 1. Переносні засоби радіоелектронної боротьби. 2. Возимі засоби радіоелектронної боротьби.	[1.2] с. 229-230 [2.2] с.164-232

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
12 (обз)			6	Тактичне маскування	
	1	групове заняття	2	Тактичне маскування як вид бойового забезпечення 1. Загальні положення. Мета тактичного маскування. 2. Інженерні, організаційні та технічні заходи маскування.	[1.1] с. 216-218 [1.2] с. 230-232 [2.2] с.175-178
		самостійна робота	2	Особливості тактичного маскування 1. Демаскуючі ознаки об'єктів. 2. Маскувальні властивості місцевості. 3. Табельні засоби маскування.	[1.1] с. 218 [1.2] с. 232 [2.2] с.179-186
	2	семінар	2	Порядок організації тактичного маскування 1. Заходи тактичного маскування. 2. Організація тактичного маскування.	[1.2] с. 232-233 [2.2] с.186-232
13 (рхб)			8	Оцінювання радіаційної та хімічної обстановки	
	1	групове заняття	2	Радіаційна і хімічна обстановка, вихідні дані для її оцінювання 1. Поняття про радіаційну обстановку. Вихідні дані для виявлення й оцінювання радіаційної обстановки. 2. Поняття про хімічну обстановку. Вихідні дані для виявлення й оцінювання хімічної обстановки.	[2.1] с. 209-217
	2	практичне заняття	4	Практична робота командира щодо оцінювання радіаційної та хімічної обстановки 1. Послідовність оцінювання радіаційної обстановки. Умовні позначення, які застосовуються в бойових документах для нанесення радіаційної обстановки. Вирішення задач щодо оцінювання радіаційної обстановки за допомогою довідника та формул. 2. Послідовність оцінювання хімічної обстановки. Умовні позначення, які застосовуються в бойових документах для нанесення хімічної обстановки. Вирішення задач щодо оцінювання хімічної обстановки за допомогою довідника та формул.	[2.1] с. 218-241
3	групове заняття	2	Порівняльна характеристика вражаючих факторів, що виникають внаслідок застосування зброї масового ураження та аварій (руйнувань) об'єктів атомної енергетики та хімічної промисловості	[2.1] с. 242-262	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				<p>1. Характеристика основних об'єктів з ядерними компонентами. Радіаційні наслідки аварій. Рекомендації щодо забезпечення безпеки підрозділів та інших об'єктів військ, розташованих поблизу об'єктів з ядерними компонентами.</p> <p>2. Характеристика сильнодіючих отруйних речовин, що використовуються на об'єктах хімічної промисловості. Аналіз формування вражаючих факторів при аваріях на об'єктах з хімічно небезпечними компонентами. Комплекс заходів із захисту особового складу та цивільного населення від сильнодіючих отруйних речовин.</p>	
14 (рхб)			20	Методична підготовка	
	1	групове заняття з елементами практичного	6	Методика проведення практичних занять з використання засобів індивідуального захисту 1. Методика підготовки та використання засобів індивідуального захисту органів дихання. 2. Методика підготовки та використання засобів індивідуального захисту шкіри.	[2.1] с. 32-47
	2	практичне заняття	6	Методика проведення практичних занять з використання приладів радіаційної та хімічної розвідки 1. Методика підготовки та використання приладів радіаційної розвідки. 2. Методика підготовки та використання засобів хімічної розвідки.	[2.1] с. 122-154
		індивідуальна робота	8	Доопрацювання план-конспектів проведення індивідуальних та групових занять з використання засобів індивідуального захисту та приладів радіаційної та хімічної розвідки.	[2.1] с. 32-47 [2.1] с. 122-154
Разом за 4 семестр			60		
Разом за 2 курс			120		
3 курс					
5 семестр					
15 (віп)			24	Мінна безпека	
	1	групове заняття	2	Саморобні вибухові пристрої 1. Загальна відомості про саморобні вибухові пристрої. 2. Класифікація, загальна будова саморобних вибухових пристроїв.	[2.3] с.26-56
	2	практичне заняття ВЗНП Тп	6	Особливості застосування саморобних вибухових пристроїв в різних умовах	[2.3] с.56-68

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				1. Демаскуючі ознаки застосування саморобних вибухових пристроїв. 2. Пошук та знешкодження саморобних вибухових пристроїв.	
	3	групове заняття	4	Планування виконання завдань в умовах застосування саморобних вибухових пристроїв 1. Визначення ризиків застосування саморобних вибухових пристроїв. 2. Прийняття рішення щодо протидії ураження саморобних вибухових пристроїв.	[2.3] с.69-94
	4	практичне заняття ВЗНП Тп	8	Дії підрозділу в умовах застосування саморобних вибухових пристроїв 1. Прогнозування та аналіз місцевості на наявність саморобних вибухових пристроїв. 2. Порядок дій підрозділу при виявленні саморобних вибухових пристроїв.	[2.3] с.95-110
		самостійна робота	4	Захист підрозділів з підвищеною небезпекою застосування саморобних вибухових пристроїв 1. Принципи захисту підрозділів. 2. Ознаки загрози застосування противником саморобних вибухових пристроїв.	[2.3] с.17-25
Екзамен			6		
Разом за 5 семестр			30		
Разом за 3 курс			30		
Усього за дисципліну			210/144		

ВЗНП – відділ забезпечення навчального процесу

МРХБЗ – містечко РХБЗ

Тп – тактичне поле

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

1.1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II (батальйон, рота) / наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 30.12.2016 № 605 (зі змінами).

1.2. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III (взвод, відділення, екіпаж) / наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238 (зі змінами).

1.3. Наказ Міністерства оборони України від 02.01.2013 №1 "Про затвердження Керівництва з підривної (вибухової) справи у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України".

2. Базова

2.1. Гаврилюк В. В. Основи бойового забезпечення (радіаційний, хімічний, біологічний захист) : навчально-методичний посібник / В. В. Гаврилюк. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. 280 с.

2.2. Загальна тактика (бойове забезпечення) : підручник / А. Білорус та ін. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. 608 с.

2.3. Керівництво з питань протидії саморобним вибуховим пристроям / методичний посібник командира : Київ, 2014. 111 с.

3. Допоміжна

3.1. Довідник з мінної безпеки. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. 136 с.

3.2. Воєнно-інженерна підготовка: навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2005. 180 с.

4. Інформаційні ресурси в інтернеті (інтранеті)

4.1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/>

4.2. Законодавство України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a>

4.3. Модульне середовище для дистанційного навчання НА ДПСУ. – Режим доступу : <http://asu.nadpsu.edu.ua:8009/>

4.4. Зброя масового ураження. – Режим доступу : <https://cutt.ly/ebFOJ2x>

4.5. Спектрометрія. – Режим доступу : <https://cutt.ly/vbFOM8V>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-_12.01.-.pdf.

ПОЛІТИКА КУРСУ ("ПРАВИЛА ГРИ")

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі "підсумкова оцінка", йому виставляється оцінка "незадовільно" за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі "підсумкова оцінка", йому виставляється оцінка "недопущений" за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;

– надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

– контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний